

Πρεσβεία της Ελλάδας στην Κροατία Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Επιμέλεια: Μιχάλης Χαροκόπος, Σύμβουλος ΟΕΥΒ΄
Σύνταξη: Στέφανι Γιάνγιανιν, Επιστημονική Συνεργάτης

Τεύχος 2/2024

«Δελτίο οικονομικής & επιχειρηματικής επικαιρότητας»

Περιεχόμενα

- ⇒ Υιοθέτηση από κροατική κυβέρνηση νέας δέσμης μέτρων για προστασία οικονομίας και νοικοκυριών από πληθωριστικές πιέσεις
- ⇒ Επίσκεψη Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στην Κροατία
- ⇒ Παρουσίαση Λευκής Βίβλου 2024 για την κροατική οικονομία από το Συμβούλιο Ξένων Επενδυτών Κροατίας (FICC)
- ⇒ Δάνειο ύψους 400 εκατ. ευρώ από την ΕΤΕπ στην Κροατία για την αναβάθμιση σιδηροδρομικών υποδομών
- ⇒ Αύξηση ΑΕΠ Κροατίας κατά 2,8% το 2023
- ⇒ Ίδρυση εργοστασίου συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας από Rimac Energy σε Ηνωμένο Βασίλειο
- ⇒ Μείωση κροατικών εξαγωγών κατά 5,3% και εισαγωγών κατά 6,0% το 2023
- ⇒ Θερινό πρόγραμμα πτήσεων Croatia Airlines
- ⇒ Αύξηση αριθμού κρουαζιερόπλοιων και επιβατών το 2023
- ⇒ Μείωση αξίας κ/αγροτικής παραγωγής κατά 7,4% το 2023

Υιοθέτηση από κροατική Κυβέρνηση νέας δέσμης μέτρων, ύψους 503 εκατ. ευρώ, για προστασία οικονομίας και νοικοκυριών από τις πληθωριστικές πιέσεις

Η κροατική κυβέρνηση υιοθέτησε στις 14.03.2024 νέα (έκτη κατά σειρά) δέσμη μέτρων προστασίας οικονομίας και νοικοκυριών από τις πληθωριστικές πιέσεις. Το νέο πακέτο στήριξης, συνολικού ύψους 503 εκατ. ευρώ, έχει, κατά 39 εκατ. ευρώ, μεγαλύτερο προϋπολογισμό από το προηγούμενο (του Σεπτεμβρίου 2023).

Τα νέα μέτρα στοχεύουν, σύμφωνα με τον Κροάτη Πρωθυπουργό, Α. Plenkonιά, στη διατήρηση της σταθερότητας των τιμών ενέργειας και στη μείωση των πληθωριστικών πιέσεων. Το μεγαλύτερο μέρος του διατιθέμενου ποσού (389 εκατ. ευρώ) αφορά στον έλεγχο του ενεργειακού κόστους, ενώ το υπόλοιπο (114 εκατ. ευρώ) προορίζεται για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού, συμπεριλαμβανομένων ειδικών παροχών σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Αναλυτικότερα, το εξαγγελθέν πακέτο περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

Έλεγχος τιμών ενέργειας: Η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας για τα νοικοκυριά, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και τον δημόσιο τομέα θα παραμείνει σταθερή έως τις 30.09.2024. Συγκεκριμένα, όσον αφορά στα νοικοκυριά, η τιμή θα ανέρχεται στα 59 ευρώ/MWh έως τις 3.000 kWh και στα 88 ευρώ/MWh πέραν του προαναφερθέντος ορίου. Για τον δημόσιο τομέα και τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις η τιμή διατηρείται στα 62 ευρώ/MWh. Το συνολικό κόστος του εν λόγω μέτρου ανέρχεται σε 231 εκατ. ευρώ. Αμετάβλητη παραμένει και η τιμή του φυσικού αερίου με το κόστος του συγκεκριμένου μέτρου να ανέρχεται σε 50 εκατ. ευρώ.

Τιμές τροφίμων: Διατηρούνται οι ελεγχόμενες τιμές σε 30 κατηγορίες τροφίμων (μεταξύ άλλων λάδι, αλεύρι, γάλα, τυροκομικά, ζάχαρη, ζυμαρικά, πουλερικά). Σε όλα τα προϊόντα με ελεγχόμενη τιμή προβλέπεται ότι θα υπάρχουν ειδικές ετικέτες.

Επικοινωνία

τηλ.: +385 1 4835 716

e-mail: ecocom-zagreb@mfa.gr

ιστοσελίδα: www.agora.mfa.gr

Στήριξη μέσω μαζικής μεταφοράς: Προβλέπεται η στήριξη των αστικών συγκοινωνιών, μέσω επιδότησης 16 λεπτών ανά λίτρο πετρελαίου κίνησης. Το συνολικό κόστος του μέτρου ανέρχεται σε 11 εκατ. ευρώ.

Κοινωνικές παροχές: Περιλαμβάνουν τη χορήγηση επιδόματος σε 80.000 δικαιούχους ευάλωτων κοινωνικών ομάδων για κάλυψη του ενεργειακού κόστους (κόστος μέτρου: 23 εκατ. ευρώ) και την καταβολή επιδόματος στήριξης από 50 έως 160 ευρώ σε 830.000 συνταξιούχους με σύνταξη έως 880 ευρώ (κόστος μέτρου: 78,6 εκατ. ευρώ). Διατηρούνται, επίσης, τα προβλεπόμενα από την προηγούμενη δέσμη μέτρων επιδόματα για βετεράνους πολέμου και φοιτητές.

Επίσκεψη Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στην Κροατία (20-22.03.2024)

Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Ελευθέριος Αυγενάκης πραγματοποίησε, στις 20-22.03.2024, επίσκεψη στην Κροατία, στο πλαίσιο της οποίας διεξήχθησαν διαβουλεύσεις με την Κροάτισσα ομόλογό του, κα Marija Vučković. Οι δύο Υπουργοί αναφέρθηκαν στις κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο αγροτικός τομέας στις δύο χώρες και επικεντρώθηκαν στα ακόλουθα θέματα: (α) συνεργασία στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027, (β) συνεργασία στον αγροδιατροφικό τομέα και στην έρευνα, (γ) ενημέρωση για διεθνείς Διασκέψεις και εκατέρωθεν συμμετοχή σε Εκθέσεις και (δ) προστασία προϊόντων ΠΟΠ/ΠΓΕ.

Μετά το πέρας των διαβουλεύσεων, ο κ. Αυγενάκης παρέστη, μαζί με την Κροάτισσα Υπουργό, σε εκδήλωση για την Παγκόσμια Ημέρα Δασών που πραγματοποιήθηκε σε κεντρική πλατεία του Ζάγκρεμπ και επισκέφθηκε αγροτικές επιχειρήσεις στην Περιφέρεια του Međimurje.

Παρουσίαση Λευκής Βίβλου 2024 για την κροατική οικονομία από το Συμβούλιο Ξένων Επενδυτών Κροατίας (FICC)

Το Συμβούλιο Ξένων Επενδυτών Κροατίας (FICC) παρουσίασε στις 27.02.2024 τη νέα έκδοση της Λευκής Βίβλου για την κροατική οικονομία σε εκδήλωση στην οποία παρέστησαν ο Κροάτης Υπουργός Οικονομικών, Μ. Primorac, ο Υφυπουργός Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης, Η. Bujanović, η επικεφαλής του Γραφείου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων στο Ζάγκρεμπ, S. Čosić, αξιωματούχοι της τοπικής αυτοδιοίκησης και στελέχη επιχειρηματικών Ομίλων που δραστηριοποιούνται στην Κροατία.

Σύμφωνα με την εν λόγω μελέτη, η Κροατία δρέπει σήμερα τους καρπούς της ένταξής της σε ΕΕ (2013), Ευρωζώνη και χώρο Schengen (2023). Ο ρυθμός ανάπτυξης είναι από τους υψηλότερους σε ΕΕ και Ευρωζώνη (2,8% του ΑΕΠ το 2023), το ποσοστό ανεργίας προσεγγίζει τον μέσον όρο ΕΕ (6,5% το 2023) και η δημοσιονομική εικόνα είναι υγιής (δημόσιο χρέος 60,8% ΑΕΠ και δημοσιονομικό ισοζύγιο ελαφρώς πλεονασματικό - 0,1% ΑΕΠ). Το κατά κεφαλήν διαθέσιμο εισόδημα ανέρχεται σήμερα στο 73% του μέσου όρου ΕΕ και αναμένεται να αγγίξει το 80% έως το 2030.

Ωστόσο, η αναπτυξιακή δυναμική που παρουσιάζει η κροατική οικονομία, εκτιμάται ότι θα ανακοπεί στα τέλη της τρέχουσας δεκαετίας, καθώς πέραν της μείωσης της εισροής κονδυλίων ΕΕ, ανασταλτικά δρουν επίσης (α) η έλλειψη εργατικού δυναμικού και η χαμηλή παραγωγικότητα αυτού και (β) η περιορισμένη αποτελεσματικότητα της κροατικής δημόσιας διοίκησης.

Κατά την τελευταία πενταετία, η κροατική αγορά εργασίας επηρεάστηκε από τρεις παράγοντες: τη μετανάστευση, τη γήρανση / μείωση του πληθυσμού και την ταχεία αύξηση της ζήτησης εργατικού δυναμικού. Επιπλέον, η μετάβαση των νέων από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας πραγματοποιείται με αργούς ρυθμούς, ενώ το γηραιότερο τμήμα του εργατικού δυναμικού (55+) βγαίνει στη σύνταξη ή καθίσταται ανενεργό πολύ νωρίς. Η ελλιπής σύνδεση της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, το χαμηλό επίπεδο δια βίου μάθησης και η έλλειψη επενδύσεων σε έρευνα και ανάπτυξη έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην παραγωγικότητα του υφιστάμενου εργατικού δυναμικού.

Η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης δεν είναι η αναμενόμενη, καθώς το υφιστάμενο σύστημα προσέλκυσης και υποστήριξης επενδύσεων είναι κατακερματισμένο. Ο συντονισμός μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων διοίκησης είναι ελλιπής και ο βαθμός ψηφιοποίησης ανεπαρκής. Απαιτούνται πρωτοβουλίες απλούστευσης του κανονιστικού πλαισίου και σχεδιασμός για την στοχευμένη προσέλκυση επενδύσεων που θα συμβάλουν στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας ανά εργαζόμενο και των μισθολογικών αποδοχών.

Όσον αφορά στα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά των ξένων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην κροατική αγορά, ο αριθμός τους είναι σχετικά μικρός (11.038), καθώς αντιστοιχεί στο 5,1% επί του συνόλου των εγγεγραμμένων εταιρειών, αλλά απασχολούν το 21% του εργατικού δυναμικού στον ιδιωτικό τομέα (254.725 εργαζομένους). Το μέσο μέγεθός τους είναι αισθητά μεγαλύτερο από τον μέσον όρο (σχεδόν πενταπλάσιο), καθώς αντιστοιχούν 23,1 εργαζόμενοι σε κάθε αλλοδαπή επιχείρηση έναντι γενικού μ.ό. 4,7 εργαζομένων / επιχείρηση. Η παραγωγικότητα των αλλοδαπών επιχειρήσεων είναι επίσης υψηλότερη από αυτή των εγχώριων εταιρειών. Η μέση ακαθάριστη προστιθέμενη αξία (GVA) ανά εργαζόμενο ξένων επιχειρήσεων είναι κατά 75% υψηλότερη από την αντίστοιχη των εγχώριων. Ως εκ τούτου, απασχολώντας το 1/5 του εργατικού δυναμικού του ιδιωτικού τομέα οι αλλοδαπές εταιρείες συμβάλλουν με 32% στη συνολική ακαθάριστη προστιθέμενη αξία.

Ως προς τη γεωγραφική κατανομή των ξένων επιχειρήσεων, το 67% αυτών ελέγχεται από εταιρείες κ-μ ΕΕ. Επιπροσθέτως, η εν λόγω κατηγορία αλλοδαπών επιχειρήσεων απασχολεί το 15,6% του εργατικού δυναμικού του ιδιωτικού τομέα και έχει μέσο μέγεθος 25,6 εργαζομένων. Το υπόλοιπο 33% αλλοδαπών επιχειρήσεων που ελέγχεται από εταιρείες τρίτων χωρών, απασχολεί το 5,4% του εργατικού δυναμικού στον ιδιωτικό τομέα και έχει μέσο μέγεθος 18,1 εργαζομένων. Το επίπεδο παραγωγικότητας δεν παρουσιάζει ουσιαστικές διαφορές μεταξύ των δύο κατηγοριών αλλοδαπών επιχειρήσεων.

Η Λευκή Βίβλος προτείνει ως μεσοπρόθεσμους στόχους για την κροατική οικονομία (α) την περαιτέρω σύγκλιση του κατά κεφαλήν διαθέσιμου εισοδήματος στο 90% του μ.ό. ΕΕ και (β) την ανάδειξη της Κροατίας στους 25 κορυφαίους επιχειρηματικούς και επενδυτικούς προορισμούς παγκοσμίως. Η ενταξιακή πορεία της Κροατίας στον ΟΟΣΑ (που αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2026) παρέχει, κατά τους συντάκτες της μελέτης, το ιδανικό πλαίσιο για την επίτευξη των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων στο επιχειρηματικό περιβάλλον, με στόχο την προσέλκυση επενδύσεων σε κλάδους και επιχειρήσεις που παράγουν υψηλή προστιθέμενη αξία.

Δάνειο ύψους 400 εκατ. ευρώ από Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων σε Κροατία για αναβάθμιση σιδηροδρομικών υποδομών

Ο Κροάτης Υπουργός Οικονομικών, Μ. Primorac και η Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ), Τ. Czerwińska υπέγραψαν τον Φεβρουάριο 2024 συμφωνία για χορήγηση δανείου ύψους 400 εκατ. ευρώ από την ΕΤΕπ στην Κροατία για την αναβάθμιση των υποδομών του σιδηροδρομικού της δικτύου. Το εν λόγω δάνειο αποτελεί μέρος του σχεδίου της ΕΤΕπ, ύψους 900 εκατ. ευρώ, για την παροχή εννοϊκής μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης για την ενίσχυση των βιώσιμων μεταφορών, τη στροφή από τις οδικές στις σιδηροδρομικές μεταφορές και τη βελτίωση της ασφάλειας των μεταφορών.

Αύξηση ΑΕΠ Κροατίας κατά 2,8% το 2023

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της κροατικής Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (DZS), το ΑΕΠ της Κροατίας αυξήθηκε, το 2023, κατά 2,8%. Το τελευταίο τρίμηνο του έτους, κατεγράφη αύξηση της τάξης του 4,3% σε ετήσια βάση, χάρη στην ενίσχυση κατανάλωσης και επενδύσεων. Η ανάπτυξη του τέταρτου τριμήνου ήταν ταχύτερη από το τρίτο του περασμένου έτους, όταν το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 2,8%.

Ίδρυση εργοστασίου συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας από κροατική Rimac Energy σε Ηνωμένο Βασίλειο

Η κροατική εταιρεία παραγωγής συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας Rimac Energy εγκαινίασε, προσφάτως, τη λειτουργία εγκατάστασης 1.850 τ.μ. στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η Rimac Energy είναι πρωτοπόρος εταιρεία ειδικευόμενη στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την κατασκευή καινοτόμων λύσεων σταθερών συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας. Η εγκατάσταση στο Witney του Oxfordshire αναμένεται να δημιουργήσει περισσότερες από 70 θέσεις εργασίας υψηλής ειδίκευσης για μηχανικούς, τεχνικούς και ερευνητές.

Μείωση των κροατικών εξαγωγών κατά 5,3% και των εισαγωγών κατά 6,0% το 2023

Σύμφωνα με την κροατική Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (DZS), οι εξαγωγές αγαθών της Κροατίας ανήλθαν, το 2023, σε 22,8 δισ. ευρώ, μειωμένες κατά 5,3% σε ετήσια βάση, ενώ οι εισαγωγές μειώθηκαν κατά 6%, στα 39,4 δισ. ευρώ. Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου διαμορφώθηκε στα 16,6 δισ. ευρώ και η κάλυψη των εισαγωγών από τις εξαγωγές ανήλθε στο 57,6%.

Θερινό πρόγραμμα πτήσεων Croatia Airlines: διατήρηση αεροπορικών συνδέσεων Ζάγκρεμπ – Ντουμπρόβνικ – Αθήνας και Σπλιτ – Αθήνας

Η Croatia Airlines ανακοίνωσε, στις 05.03.2024, το θερινό πρόγραμμα πτήσεών της, το οποίο περιλαμβάνει 28 διεθνείς προορισμούς, μεταξύ των οποίων και η Αθήνα. Συνολικά, ο κροατικός αερομεταφορέας σχεδιάζει να πραγματοποιήσει 17.200 πτήσεις και να προσφέρει 2 εκατ. θέσεις.

Βάσει της σχετικής ανακοίνωσης, η Croatia Airlines θα λειτουργήσει τρία νέα δρομολόγια από το Ζάγκρεμπ προς Βερολίνο, Στοκχόλμη και Τίρανα. Επιπλέον, το αεροδρόμιο της πρωτεύουσας θα συνδεθεί, μέσω του κροατικού αερομεταφορέα, με άλλους 15 διεθνείς προορισμούς: Αθήνα (μέσω Ντουμπρόβνικ), Άμστερνταμ, Βαρκελώνη, Βιέννη, Βρυξέλλες, Ζυρίχη, Κοπεγχάγη, Λονδίνο (Heathrow), Μόσταρ, Μόναχο, Παρίσι, Ρώμη, Σεράγεβο, Σκόπια και Φρανκφούρτη.

Για το αεροδρόμιο του Σπλιτ η σημαντικότερη εξέλιξη είναι η σύνδεση με την Κωνσταντινούπολη, τρεις φορές εβδομαδιαίως, επιλογή που σύμφωνα με τη διοίκηση της Croatia Airlines, έχει ως στόχο να ενισχύσει τη διεθνή συνδεσιμότητα της δεύτερης μεγαλύτερης πόλης και κατ' εξοχήν τουριστικού προορισμού της Κροατίας. Πέραν της Κων/πολης, το Σπλιτ θα συνδεθεί με άλλους 20 διεθνείς προορισμούς: Αθήνα, Άμστερνταμ,

Βερολίνο, Βιέννη, Βουκουρέστι, Δουβλίνο, Ζυρίχη, Κοπεγχάγη, Λονδίνο (Gatwick και Heathrow), Λυών, Μιλάνο, Μόναχο, Ντίσελντορφ, Όσλο, Παρίσι, Πράγα, Ρώμη, Σκόπια, Στοκχόλμη και Φρανκφούρτη.

Από το αεροδρόμιο του Ντουμπρόβνικ προγραμματίζονται επτά διεθνείς προορισμοί (Αθήνα, Ζυρίχη, Μόναχο, Παρίσι, Πράγα, Ρώμη και Φρανκφούρτη), ενώ από τα αεροδρόμια Ριέκας και Osijek διατηρείται η απευθείας σύνδεση με Μόναχο.

Εντός της θερινής περιόδου, αναμένεται επίσης να αρχίσει η διαδικασία ανανέωσης του στόλου της Croatia Airlines, καθώς θα παραδοθεί το πρώτο από τα έξι νέα αεροσκάφη τύπου Airbus 220 που έχει παραγγείλει ο αερομεταφορέας.

Αύξηση αριθμού κρουαζιερόπλοιων κα επιβατών το 2023

Σύμφωνα με την κροατική Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (DZS), το 2023, πραγματοποιήθηκαν 646 κρουαζιέρες με 868.500 επιβάτες στην Κροατία, καταγράφοντας αύξηση 2,2% και 37,1%, αντιστοίχως, σε σχέση με το 2022. Σε σύγκριση με το έτος ρεκόρ του 2019, ο αριθμός των επισκέψεων κρουαζιερόπλοιων ήταν κατά 11% μικρότερος και των επισκεπτών κατά 22,2% χαμηλότερος.

Τα κρουαζιερόπλοια επισκέφτηκαν, κυρίως, την επαρχία Ντουμπρόβνικ-Νερέτβα (48% από τις 646 κρουαζιέρες), με το Ντουμπρόβνικ να είναι το λιμάνι με τις περισσότερες επισκέψεις (475). Ακολούθησε η Περιφέρεια Σπλιτ-Δαλματίας, με το 27% επί του συνόλου των ταξιδιών κρουαζιέρας και οι Περιφέρειες Ζαντάρ, Ίστρια, Sibenik-Knin και Primorje-Gorski Kotar, με το υπόλοιπο 25% των ταξιδιών κρουαζιέρας.

Μείωση αξίας κροατικής αγροτικής παραγωγής κατά 7,4% το 2023

Η αξία της κροατικής αγροτικής παραγωγής μειώθηκε κατά 7,4%, περιοριζόμενη στα 3 δισ. ευρώ, το 2023. Το σχετικό ποσό επηρεάστηκε, κατά κύριο λόγο, από τη μείωση των τιμών των σιτηρών κατά 43,0% (μείωση τιμών σιταριού κατά 48,6% και καλαμποκιού κατά 44,5%).

Η κτηνοτροφική παραγωγή αυξήθηκε κατά 14,7% σε σχέση με το 2022. Αύξηση σημειώθηκε, επίσης, στην παραγωγή μήλων (40% - 66.510 τόνοι) και μανταρινιών (1.482 τόνοι). Πτωτικά κινήθηκε η παραγωγή δαμάσκημων (-41,7% - 6.610 τόνοι), ελιάς (-25,6% - 29.844 τόνοι) και σταφυλιών (-19,4% - 94.683 τόνοι).